

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

Ratio VI. Pax ejusmodi est frustratoria, ipsoq[ue] bello periculosior.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

ligari; si contingat Principem secularem, in cujus ditionem Dioecesis porrigitur, à fide deficere, & per Regulam alti scilicet meri Imperii, Confessionem Augustanam subditis multis introducere.

Hæc vero in Pace Religionis contineri, evidens est ex dictis, eaque extreme juramento Episcopali adversari, fatebitur, quisquis lucem à tenebris nigrum ab albo dissidere non negat.

RATIO IV.

PAX ejusmodi est frustratoria, ipsoque bello periculosior.

Esse frustratoriam, sive fallacem inde patet, quia *ex neutra parte obligationem inducit; defectu tum materia, tum potestatis se obligandi.* Defectus materia, apparet ex cooperatione cum hæresi, injuria creatoris & veræ Religionis, violatione denique officii; quæ in ejusmodi Pace contineri, demonstravimus RAT. 1. 2. 3. 5. Cum enim hæc secundum se sint illicita, nemo ad ea obligari valide potest. Defectum potestatis explicavimus RAT. 4.

Esse eandem hanc Pacem bello periculosiorem, *persuadet hæreticorum perfidia*; à qua Pacem præ se ferente majus periculum Catholicis inermibus imminere, quam ab eadem à parte belligerante armatis, sapientes non negabunt. Argumenta perfidiæ hæc sunt non vana.

1. *Experientia.* Ab initio enim hæresis in Germania, Protestantes nulla unquam pacta, nec Pacem quidem Religionis, constanter & integre servaverunt. Detinent contra illam, partim ante partim post occupatos viginti fere Episcopatus, sive Principatus Ecclesiasticos, cum innumeris monasteriis: Neque de illis restituendis, uti deberent, sed perpetuo retinendis cogitant. Non desunt exempla eorum, qui recens in gratiam recepti fidem heri datam hodie violant. Ante Pacem Religionis non adeo multa occuparunt, postea cordatiores tantum raperunt, ut nunc duas fere tertias partes Imperii Germanici obtineant. Utinam PAX nova non tantum illis animi addat,

quantum ad reliqua Catholicis eripienda sit satis! Experimentiam domesticam confirmat externa totius orbis Catholici, innumeris hæreticæ perfidiæ exemplis.

II. *Hæresis natura.* Est enim ea dissensionis partus & mater. Dissensio autem contrarios affectus inducit, animosque exacerbatur. Ea igitur vigente, præsertim in re gravi, qualis est Religio, PAX stabilis sperari non potest. Consonat illud Christi: *Omne regnum in se divisum desolabitur.* Luc. II. v. 17. Neque credibile est hæreticos, qui fidem Deo debitam irritam faciunt, eam hominibus præstituros.

III. *Hæreticorum sensus.* Detestantur enim Religionem Catholicam, ut falsam, Deo & saluti animarum adversam, eaque opinione ad eam opprimendam continuo incitantur. Sic quondam Oratori Cæsareo opponere non dubitarunt: *non posse se absque læsione conscientia Religiosos vel Catholicorum instituta tolerare*, uti refert Hortlederus l. 7. c. 4. n. 23. Ex quibus aliisque scriptis, præcipue quæ ante tredecim fere annos *titulo Veredaris* vulgarunt, apparet, quàm male ad Pacem Religionis, & quamvis aliam cum Catholicis servandam sint animati, si doctrinæ suæ principiis constanter insistant.

Sed prudentia carnis hanc hæreticorum perfidiam, in patrocinium ejusmodi Pacis, & excusandas excusationes in peccatis, detorquet. Ajunt, Cæsarem & Status Catholicos sic pacificos, *in praxi excusari posse*: quod sciant, hæreticos Pacem mox violaturos, ideoque nec ipsis conditiones illicitæ servandæ sint nec animum eas servandi habere debeant, juxta Regulam DD. quam colligunt ex cap. 3 de Jurejur. & gloss. ibid. & l. cum proponas. 21. C. de pactis: *Quod fidem frangenti, fides servanda non sit.*

Atqui mysterium hoc non minus Pseudo-Theologicum, quam Pseudo-politicum manifeste refellitur.

Primo, pactum ex se illicitum non ideo *extra culpam est*, quia paciscens novit effectum per accidens non securum. Sic homicidii reus est, qui promittit alteri eadem innocentis, et si
pravi.

prævideat, se propter abitum illius, vel diligentem custodiam, id effectui dare non posse. Etsi ergo constet, conditiones illicitas ob alterius partis perfidiam non fore servandas, non ideo extra culpam sunt paciscentes. Trahit enim pactum malitiam ex objecto per se malo, eaque quoad substantiam completur in voluntate & actu paciscendi. Esse vero ex se malum objectum Pacis, quam desiderant Protestantes, agnoscunt Theologi; qui illam asylum hæreticæ perfidiæ eam ab causam appellant.

Deinde Cæsar & Status Catholici serio paciscuntur cum hæreticis, intendunt ergo se obligare ad servandas conditiones Paci insertas, licet illicitas. Nullum enim pactum est serium absque intentione implendi. Antecedens probatur.

I. Cæsar & Status Catholici non mentiuntur, nec perfide agunt ut hæretici. Habent ergo in animo, quod promittunt. Neq; enim dicas, illos excusari à mendacio, quia hæretici mentiuntur: sicut excusantur ab observatione Pacis, quia hæretici eam violant. Nam violatio Pacis per hæreticos, tollit obligationem ejus observandæ à Catholicis, juxta naturam pacti & Reg. cit. Mendacium autem hæreticorum non habentium in animo quod promittunt, non tollit falsitatem à verbis Catholicorum, si ipsorum quoq; mens à verbis discordet.

II. Cæsar & Status Catholici ejusmodi Pacem cum omnibus conditionibus, sub Imperialis, Regiæ, & Principalis dignitatis attestazione, & in verbo veritatis ac fidelitatis, confirmant. Hæc autem vim juramenti habent: Ergo vel peierant, quod nemo dicet, vel in animo habent quod promittunt.

III. Catholici Pacem promulgatam ejusque conditiones religiose implere solent, etiam quas illicitas esse demonstravimus. Sic si Amnistia, de qua agitur, ad restituenda Protestantibus, quæ Catholici legitime recuperarunt, extendatur: mox mandata emanabunt, quibus Catholici ejusmodi bonis & juri- bus cedere jubeantur, & recusantes Cæsaris autoritate imo & armis expellantur. (NB. Imo hoc ipsum aperte in recenti de-

creto Amnistiae continetur.) Quod in Pace Pragensi primum decretum, antea inauditum erat.

IV. Etsi Protestantes fidem frangant, Catholici tamen constanter eam observant; quod perpetua experientia à Pace Religionis hucusque confirmat. Nam post eam novis spoliationibus, & frequenti rebellionem multipliciter licet violatam ab hæreticis, Catholici semper fidem servarunt. Paciscuntur ergo serio, sive cum intentione implendi, non solum ex natura pacti secundum se, verum etiam contra illius naturam: cum ab hæreticis fidem frangentibus fidem servant, quam nec dare potuerunt, nec si dare potuissent, ad alterius partis perfidiam ea tenerentur.

Tertio denique, si semel concedimus, posse pactum ex se illicitum excusari, quod paciscentes sciant, ob perfidiam alterius partis id non fore observandum: licebit quantumvis impias condiciones Pacis causa sancire, cum quibusvis hostibus, quos constet ob notam perfidiam mox fore foedifragos. Fas ergo erit, Turcis v. g. aut Ethnicis, si Pacem aliter non admittant, spondere, nos Mahometum vel Idola culturos, & pro Religione Christiana Alcoranum observaturos: modo constet, Pace mox ab illis violanda, condiciones tam impias non fore implendas. Vel enim omnes condiciones illicitæ sic purgantur, vel nullæ. Hæc scilicet praxis novæ Theologiæ, foedera cum hæreticis sancienti est, Ecclesiæ Dei, omnibusq; retro Orthodoxis Theologis ignota, & præcepto profitendæ fidei adversa. Quam si in praxin recipimus, in eo sumus, ut Pacis studio à fide deficiamus.

RATIO VII.

PAX ejusmodi absque comparatione magis inordinata est mendacio, quod necessitatis causa licere negant Catholici.

Mendacium ex genere suo una solum inordinatione laborat, quod aliquis voce significet id quod non habet in mente, ut
ait